

Head-Smashed-In Buffalo Jump

Saturday, 06 September 2008

Last Updated Sunday, 21 September 2008

De geschiedenis die wij tot nu toe gezien hebben in Canada, gaat niet veel verder terug dan de 19e eeuw. Wat voor een Europeaan niet erg indrukwekkend is. Een uitzondering staat op het kleine bordje boven de roltrap in de winkel, dat aantoont dat deze winkelketen wel oud is: "Hudson Bay Company founded in 1670". Nu gaan we een stukje geschiedenis die veel verder terug gaat onderzoeken van de First Nations in "Head-Smashed-In Buffalo Jump". Waar we ontvangen worden met de tekst: Oki Kiitsiksiksimaatstsimohpinaan.

- Hello, we welcome you - zeggen ze hier tweetalig bij het Interpretive Centre, zodat we meteen weten dat we hier met de geschiedenis van een niet Britse achtergrond van doen hebben.

Het landschap rond Head-Smashed-In Buffalo Jump

De Buffalo Jump is dé manier van bizonen vangen als je te voet zo'n beest moet vangen. Het beeld dat wij van de plains indianen, First Nations, hebben is de beschilderde vervaarlijke krijger op het paard die net zo makkelijk met zijn met zilverwerk en veren versierde geweer een bizon doodt als een blanke.

Dit is natuurlijk een overtrokken beeld, waarschijnlijk voor & door de film en verhalen zo gemaakt. Maar het enige beeld dat ik me van de bizonjacht voor de geest kan halen is het beeld van die First Nation jager op de rug van een paard die met gespannen boog vlakbij een bizon rijdt om deze met een welgemikt schot van zeer dichtbij te doden.

Maar het paard doet pas begin 19e eeuw zijn intrede op de noordelijke vlakten, daarvoor waren de First Nations jagers te voet. En hoe dood je dan een bizon, die goed beschermd wordt door de kudde? In de winter slaagden ze er in de diepe sneeuw op sneeuwschoenen in om sommige zwoegende beesten te isoleren en te doden. In de zomer wisten ze ook dat de dieren regelmatig het water opzoeken, en in de diepere stukken van de rivier konden ze de dieren ook doden. Maar deze methodes waren arbeids-intensief, riskant en niet erg trefzeker.

Een betere methode is om de buffalo in een "fuik" te jagen en ze daar te doden. Dit mechanisme is geperfectioneerd in de Buffalo Jump, waarbij de bizonen op hol over een afgrond gejaagd worden. Nergens ter wereld is een groep van mensen in de steentijd erin geslaagd om in zo'n korte tijd zoveel vlees te verzamelen als de First Nations, de Blackfoot (waaronder de Blood) en de Ktunaxa in deze streken, met deze methodiek deden.

In het Head-Smashed-In Buffalo Jump Interpretive Centre wordt ons aan de hand van een pakkende speelfilm verteld over de details van de Buffalo Jump. Van het wachten op de juiste omstandigheden, het klaar maken van mens voor de jacht mbv tinimisme? hij die vertelt waar de bizon is, tot het klaar maken van de drijfpaden dmv steenhopen waarin takken gezet worden die, door hun in de wind bewegende schaduwen en geruis, de bizon zenuwachtig en bang maakt.

Daarna wordt de daadwerkelijke jacht methodiek verteld, waarin als wolf verklede jagers de kudde zenuwachtig maken, en uiteindelijk een als kalf verklede jager voor de kudde uitbeweegt om op het instinct van de kudde in te spelen, die in geval van gevaar het kalf wil beschermen. Zo wordt de kudde op hol gebracht langs de drijfpaden in een virtuele trechter naar de afgrond.

Het verhaal gaat dat er eens een jonge dappere jager was die van dichtbij de bizonen wilde zien vallen. Daartoe heeft hij een plek onder de jump uitgezocht waar hij wachtte op de resultaten van de jacht. Toen de eerste buffalo vielen was hij zeer onder de indruk, maar de vallende bizonen blokkeerden zijn pad zodat hij niet meer weg kon komen. Na de geslaagde jacht vonden ze hem terug tussen de bizonen met een geplette schedel. Zo is deze buffalo jump aan zijn naam gekomen.

De opgraving naar de geschiedenis van deze buffalo jump stuitte op een flinke verrassing toen deze niet zeer oppervlakkig bleek maar tussen de 10 a 15 meter diep. De geschiedenis die gereconstrueerd is gaat zo'n 5000 jaar terug in de tijd, en is daarmee de oudste buffalo jump en zeker de best bewaard gebleven. Intrigerend is dat er een periode is geweest van een paar honderd tot 1000 jaar dat er geen gebruik is gemaakt van de jump. Het tijdsvak ervoor en erna is de jump wel gebruikt maar zeer mysterieus in deze periode niet.

De Buffalo Jump bij Head-Smashed-In

Maar als je dan deze 5000 jaar afzet tegen wat er gebeurde tussen 1850 en 1900 houd je je hart vast over wat voor soort vernietigingsdrang er bestaat. In deze korte tijd is de stand van de buffelo afgenomen van ca 70 miljoen naar niets. Bijna was de bizon geheel uitgeroeid, ware het niet dat in 1874 een rancher (Walking Coyote) een kudde gevangen heeft (slechts 716 stuks) en gebruikt heeft om door te fokken, bang als hij was voor de uitroeiing. De foto's die getoond worden waarop iemand trots staat bovenop een ca 4 meter hoge stapel bizonschedels, of van de velden waar de jachttrein stopte die bezaaid zijn met dode bizons, zijn schrijnend. Kort volgend op deze afslachtingsperiode volgt een periode dat de bizon-botten afgegraven worden om te dienen als kunstmest en in de tweede wereld oorlog nog als grondstof voor kruit. Met deze acties zijn ook de archeologische plekken compleet verwoest.

Misschien wel de indrukwekkendste anekdote uit de tijd van het uitroeien van de bizons en welk een impact dat op de cultuur van de first Nations gehad moet hebben is het verhaal dat de First Nations ruzie hadden met de blanken en uiteindelijk met een eis kwamen dat ze stukken land toegewezen wilde krijgen. Het land dat ze wilden hebben was rond Head-Smashed-In. Dit omdat dit gebied eeuwenlang bewezen had een goed jachtgebied te zijn, waar de bizon veelvuldig voorkwam. Toen ze het land eindelijk kregen was er geen bizon meer te vinden.